

امتحانات متمرکز عمومی نیمسال دوم ۱۴۰۱-۱۴۰۲

ساعت برگزاری: ۹ صبح	نمره: ۱۵	مدت پاسخگویی: ۹۰ دقیقه

مهر مدرسه

شماره یا نام مصحح اول	نمره به عدد	نمره به حرف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره به عدد	نمره به حرف

کد کلیدی:

کد امتحان:	۲۴۰۲۲/۰۶
تاریخ آزمون:	۱۴۰۲/۰۳/۳۰
عنوان:	منطق ۲
کتاب:	دروس فی علم المنطق
محدوده:	ابتدای تصدیقات تا اول صناعات خمس (ص ۱۶۹-۱۷۷)
حذفیات:	به استثناء نقض تام و نقض موضوع (ص ۱۱۵-۱۱۳)، براهین اشکال اربعه (ص ۱۴۰-۱۳۷) (فقط براهین حذف است)، از ابتدای مبحث اقترانی شرطی تا ابتدای قیاس استثنایی (ص ۱۵۲-۱۴۱)، اقسام قضیه حملیه ۳ (اصل بحث ماده و جهت قضایا توضیح داده شود) (ص ۸۲-۷۷)، براهین عکس نقیض موافق و مخالف (ص ۱۰۹-۱۰۳) و از تنبیه تا آخر باب رابع (ص ۹۲-۸۸)

کلیه از نوشتن نام و نام خانوادگی در برگه امتحان و پاسخنامه، خودداری نمایید.

۱- کدام یک از قضایای زیر «مهمله» است؟ ص ۷۲-۷۱

- الف. لاشيء من الجهل بنافع ☐
- ب. اکثرهم لایؤمنون ☐
- ج. الانسان فی خسر ☒
- د. الانسان نوع ☐

۲- کدام یک از قضایای زیر «حقیقه» است؟ ص ۷۵-۷۴

- الف. هر دانش آموزی در این مدرسه حافظ دو جزء است. ☐
- ب. هر اجتماع نقیضینی مغایر اجتماع مثلین است. ☐
- ج. هر انسانی توانایی رشد و تکامل دارد. ☒
- د. تمام درختان این شهر، کاج هستند. ☐

۳- کدام گزینه از شروط دو قضیه متناقض نیست؟ ص ۹۶

- الف. اتحاد در موضوع ☐
- ب. اتحاد در زمان ☐
- ج. اتحاد در شرط ☐
- د. اتحاد در کم ☒

۴- متضاد قضیه «هر علمی سودمند است»، چیست؟ ص ۹۸-۹۷

- الف. هیچ غیر علمی سودمند نیست. ☐
- ب. برخی علمها سودمند نیستند. ☐
- ج. برخی سودمندها علم نیستند. ☐
- د. هیچ علمی سودمند نیست. ☒

۵- در تعریف قیاس به «قول مؤلف من قضایا متی سلمت لزم عنه لذاته قول آخر» به وسیله قیود «لزم عنه» و «لذاته» کدام یک

از موارد زیر خارج می گردند؟ ص ۱۱۹

- الف. مساوات - استقرا ☐
- ب. مساوات - تمثیل ☐
- ج. تمثیل - مساواة ☒
- د. استقرا - تمثیل ☐

۶- استدلال «هر انسانی حیوان است - هر حیوانی جاندار است - پس هر انسانی حساس است»،

چه نوع قیاسی است؟ ص ۱۶۰-۱۵۹

- الف. مساوات ☐
- ب. بسیط ☐
- ج. مرکب ☒
- د. خلف ☐

۷- اقسام قضیه «منفصله عنادیه» را نوشته، برای هر یک به صورت سالبه مثال بزنید. ص ۸۶-۸۷

جواب: حقیقه - مانعة الجمع - مانعة الخلو. مثال برای حقیقه: چنین نیست که انسان یا طیب باشد یا مریض. مثال برای مانعة الجمع: چنین نیست که یا جسم غیر سفید باشد و یا غیر سیاه. مثال برای مانعة الخلو: چنین نیست که جسم یا سفید باشد یا سیاه. (برای نوشتن اقسام ۵/۰ نمره و برای هر مثال نیز ۵/۰ نمره)

۸- ماده و جهت را در قضیه: «الانسان یمكن ان یكون حیواناً» مشخص کنید و بگویید فرق ماده و جهت چیست؟ ص ۷۹

جواب: ماده قضیه ضرورت است و جهت آن امکان عام. «ماده» کیفیت واقعی نسبت در نفس الامر قضیه است که گاهی از عبارت فهمیده و در عبارت بیان می‌شود و گاهی از عبارت فهمیده نمی‌شود و در عبارت نمی‌آید، ولی «جهت»، خصوص آن کیفیت نسبت قضیه است که در قضیه بیان می‌شود.

ماده و جهت فرق‌های دیگری هم دارند (ماده وجوب، امتناع و امکان است) ولی جهت بیشتر است مانند فعلیت، قوه و ...

۹- عکس مستوی، عکس نقیض موافق، عکس نقیض مخالف و نقض محمول قضیه «هر پیامبری بشر است»، چیست؟

ص ۱۱۰-۱۰۳-۱۰۲ و ۹۹

جواب: عکس مستوی: بعضی بشرها، پیامبرند. عکس نقیض موافق: هر غیر بشری، غیر پیامبر است. عکس نقیض مخالف: هیچ غیر بشری، پیامبر نیست. نقض محمول: هیچ پیامبری غیر بشر نیست.

۱۰- قیاس اقترانی و استثنائی را در ضمن مثال توضیح دهید. ص ۱۲۲-۱۲۱

جواب: در قیاس استثنائی، یک مقدمه شرطیه است و نتیجه یا نقیض نتیجه در مقدمات به صراحت ذکر می‌شود مانند اگر محمد عالم باشد، احترامش واجب است، ولی محمد عالم است؛ پس احترام محمد واجب است. در قیاس اقترانی نتیجه یا نقیض نتیجه در مقدمات به صراحت ذکر نمی‌شود بلکه مقدمات می‌تواند حملیه یا شرطیه باشند. بالقوه و اجزاء ذاتی نتیجه در مقدمات ذکر می‌شود؛ مانند شارب الخمر فاسق است و هیچ فاسقی شهادتش پذیرفته نمی‌شود؛ پس شارب الخمر شهادتش پذیرفته نمی‌شود.

۱۱- نتیجه قیاس‌های زیر را در صورت منتج بودن بنویسد و در صورت عقیم بودن، علت را بیان کنید. ص ۱۳۸-۱۳۷ و ۱۳۲-۱۳۱ و ۱۲۷

الف) برخی از انسان‌ها شاعر نیستند - هر شاعری روحیه لطیفی دارد. جواب: عقیم، چون صغری، سالبه است. ص ۱۲۷
ب) بعضی از انسان‌ها دروغ‌گو هستند - هیچ مؤمنی دروغ‌گو نیست. جواب: منتج، بعضی از انسان‌ها مؤمن نیستند. ص ۱۳۲-۱۳۱
ج) هر الماسی زیبا است - هر الماسی گران‌بها است. جواب: عقیم، عدم اختلاف مقدمه‌ها در کیف در شکل دوم. بعضی از زیباها گران‌بها هستند. ص ۱۳۱-۱۳۰

د) هر دانشمندی انسان است - هیچ دانشمندی بی‌سواد نیست. جواب: منتج، بعضی انسان‌ها بی‌سواد نیستند. ص ۱۳۸-۱۳۷

۱۲- ارکان چهارگانه تمثیل را ذکر کنید و ارزش علمی آن را توضیح دهید. ص ۱۶۵

جواب: اصل، فرع، جامع و حکم. تمثیل از ادله‌ای است که تنها مفید احتمال است، زیرا تشابه دو چیز در یک امر یا در پاره‌ای امور، مستلزم تشابه از هر جهت نیست؛ بنابراین به مجرد مشابهت یک شخص با شخص دیگر به لحاظ برخی امور نظیر قد، نمی‌توان احکام یکی را به دیگری حکم کرد.